

श्रोत : क्यापिटल नेपाल, २०७७/१२/२९

हिमालयन क्षेत्रमा बिजुली उत्पादन गर्न ठूला बाँध बनाउने चीनको योजनाले भारतमा त्रास

एजेन्सी । चीनले तिब्बतमा मेगा बाँध निर्माणको योजना बनाइरहेको छ । नयाँ बाँध परियोजना बनाउन चीनले अबोँ डलर लगानीको तयारी गरेको छ । परियोजना विश्वको सबैभन्दा ठूलो विद्युतगृह श्री गोरजेजले भन्दा तीन गुणा बढी बिजुली उत्पादन गर्न सक्ने अनुमान गरिएको छ । यो आयोजना तिब्बत भएर बग्ने ब्रम्हपुत्र नदीका विभिन्न स्थानहरूमा निर्माण हुनेछ । चीनले अघि सारेको यो मेगा परियोजनाबाट वातावरणविदहरू र छिमेकी भारतमा त्रास बढेको छ ।

जलमार्ग हिमालय छोडेर भारतमा बग्नुअघि ब्रम्हपुत्र नदीको संरचना यस क्षेत्रमा विस्तार हुनेछ । १५०० मिटरभन्दा अधिक उचाइमा विश्वको सबैभन्दा लामो र सबैभन्दा गहिरा घाँटी बसालिनेछ ।

श्रोत : ऊर्जा खबर, २०७७/१२/२९

१६ महिनामा डाउन पिलुवाबाट विद्युत उत्पादन, आधाभन्दा बढी काम सकियो

काठमाडौं। संखुवासभाको पिलुवा खोलामा निर्माणाधीन १०.३ मेगावाटको डाउन पिलुवा खोला जलविद्युत आयोजनाले अबको १६ महिनामा विद्युत उत्पादन सुरु गर्ने भएको छ । ५६ प्रतिशत निर्माण सम्पन्न भएको आयोजनाबाट २०७९ साउनदेखि विद्युत उत्पादन हुने गरी काम भइरहेको हो ।

आयोजनाको बाँध क्षेत्रको निर्माण सकिएको प्रवर्द्धक रिभरफल्स पावर कम्पनीका संयोजक यज्ञप्रसाद सुवेदीले बताए । उनका अनुसार पाइप लाइन र विद्युतगृहको काम भइरहेको छ ।

‘२.४ किलोमिटर लामो हेडरेस पाइप बिछ्याउने काम भर्खरै सुरु भएको छ,’ उनले ऊर्जा खबरसँग भने, ‘पाइप जडान कार्य २०७८ चैत्रभित्र पूरा गर्ने लक्ष्य छ ।’ उनले भारतमा निर्माण भएको पाइप आयात गरेर जडान गरिएको बताए ।

विद्युतगृहमा सिभिल संरचना निर्माणको काम धमाधम भइरहेको छ । संरचना तयार भएपछि आगामी माघदेखि इलेक्ट्रोमेकानिकल उपकरण जडानको काम सुरु हुने पनि उनले बताए । मंसिरदेखि नै आयोजना स्थलमा उपकरण आयात गर्न सुरु गरिनेछ ।

नेपालको धौलागिरी कन्स्ट्रक्सन एण्ड डेभलपमेन्ट कम्पनीले आयोजनाको सिभिल संरचना निर्माण गरिरहेको छ । आयोजना सम्पन्न भएपछि उत्पादन हुने विद्युत २२० केभी कोसी कोरिडोर प्रसारण लाइनको बानेश्वर सबस्टेसनमा जोडिनेछ । सबस्टेसनसम्म आवश्यक साढे ३ किलोमिटर लामो प्रसारण लाइन कम्पनीले नै निर्माण गर्दैछ ।

प्रसारण लाइन निर्माणका लागि डिजाइन तयार भइसकेको सुवेदीले जानकारी दिए । बैशाखदेखि प्रसारण लाइन निर्माणको काम सुरु हुँदैछ ।

नेपाल विद्युत प्राधिकरणसँग भएको विद्युत खरिद सम्झौता (पिपिए) अनुसार आयोजनाबाट यो चैतदेखि विद्युत उत्पादन सुरु गर्नुपर्ने तालिका थियो । तर, विद्युत प्रवाह हुने कोसी कोरिडोर प्रसारण लाइन निर्माणमा समय लागेकाले १ वर्ष ढिला गरी विद्युत उत्पादन काम सुरु गरेकाले उत्पादन धकेलिएको कम्पनीले जनाएको छ ।

आयोजना सम्पन्न गर्न १ अर्ब ८९ करोड ४० लाख रुपैयाँ लागत अनुमान गरिएको छ । आयोजनामा सिटिजन्स बैंकको अगुवाईमा नेपाल इन्भेष्टमेन्ट र प्रभु बैंकले ७० प्रतिशत अर्थात १ अर्ब ३२ करोड रुपैयाँ ऋण लगानी गरेका छन् । बाँकी ३० प्रतिशत अर्थात ५७ करोड ४० लाख रुपैयाँ स्वपूँजी लगानी छ ।

श्रोत : ऊर्जा खबर, २०७७/१२/२९

प्रदेश-१ का ६ जिल्लामा असोजभित्र पूर्ण विद्युतीकरण गरिने

काठमाडौं । नेपाल विद्युत प्राधिकरणले प्रदेश-१ का ६ जिल्लामा २०७८ असोजभित्र पूर्ण विद्युतीकरण गर्ने भएको छ । प्रदेशका झापा, मोरङ, सुनसरी, तेह्रथुम, धनकुटा र पाँचथर जिल्लाका सबै घरधुरीमा अबको ७ महिनामा राष्ट्रिय प्रसारण प्रणालीको विद्युत सेवा पुर्याएर पूर्ण विद्युतीकरण गर्न लागिएको हो

प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरेर १४ मध्ये ६ जिल्लामा दशैँसम्ममा पूर्ण विद्युतीकरण गर्ने योजना रहेको प्राधिकरण विराटनगर प्रादेशिक कार्यालयका प्रमुख टेकनाथ तिवारीले बताए । ‘यी जिल्लामा चालू आर्थिक वर्षभित्रै पूर्ण विद्युतीकरण गर्ने हाम्रो लक्ष्य हो,’ उनले ऊर्जा खबरसँग भने, ‘तर, कोरोना महामारी तथा संरचना निर्माण गर्ने उपकरण अभावले धनकुटाबाहेकका जिल्लामा पूर्ण विद्युतीकरण गर्न सम्भव देखिँदैन । अब असोजभन्दा ढिलो हुँदैन ।’

अहिलेसम्म ८३ प्रतिशत विद्युतीकरण भएको प्रदेशको धनकुटा जिल्लामा सबैभन्दा बढी ९७ प्रतिशत विद्युतीकरण भएको छ । झापा, मोरङ र सुनसरीमा पनि ९० प्रतिशत बढी विद्युतीकरण भइसकेको छ । पाँचथर र तेह्रथुमका ८० प्रतिशत घरधुरीमा विद्युत सेवा पुगेको छ ।

सबैभन्दा कम सोलुखुम्बुमा करिब १४ प्रतिशत मात्रै विद्युतीकरण भएको छ । तराईका जिल्लामा विद्युतीकरण गर्न सहज भए पनि पहाडी जिल्लामा संरचना पुर्याएर विद्युतीकरण गर्न समय लाग्ने गरेको तिवारीले बताए ।

उनले प्रदेश सरकारसँग अबको २ वर्षभित्र पूर्ण विद्युतीकरण गर्ने सम्झौता भएकोमा कामलाई गति दिएर डेढ वर्षअघि नै लक्ष्य पूरा गर्ने दाबी गरे । ‘ठेक्का सम्झौता भइसकेकाले उपकरण आयातको प्रक्रिया सुरु भइसकेको छ । ठेकेदारले उपकरण समयमा ल्यायो भने संरचना तयार गर्न धेरै बेर लाग्दैन’ उनले भने ।

हिमाली र पहाडी जिल्लामा छरिएर बसेको बस्तीका कारण विद्युतीकरण गर्न समय लाग्ने गरेको उनले बताए । सरकारले २०७९ सालभित्र सबै घरधुरीमा विद्युत सेवा पुर्याउने लक्ष्य राखेको छ । तर, अहिलेसम्मको विद्युतीकरणको अवस्था हेर्दा सरकारी लक्ष्य पूरा हुने छाँट देखिँदैन ।

प्राधिकरणले अहिलेसम्म प्रदेश-२ मा मात्रै पूर्ण विद्युतीकरण गरेको छ । ६ प्रदेशमा पूर्ण विद्युतीकरण हुन अझै बाँकी छ । प्रदेश-२ पछि बागमती प्रदेशमा करिब ९५ प्रतिशत विद्युतीकरण भएको छ । कर्णाली

र सूदुरपश्चिम प्रदेश पछाडि छन् । कर्णालीमा ३१ प्रतिशत हाराहारीमा राष्ट्रिय प्रणालीको विद्युत सेवा पुगेको छ ।

सूदुरपश्चिममा ६५ प्रतिशत हाराहारीमा मात्रै विद्युतीकरण भएको प्राधिकरणले जनाएको छ । गण्डकी र लुम्बिनी प्रदेशमा क्रमशः ९३ र ९१ प्रतिशत विद्युतीकरण भएको छ । ग्रीड पुर्याउन सम्भव नहुने स्थानहरूमा ब्याट्री स्टोरेज प्रणालीसहितको माइक्रो-हाइड्रो, सोलार तथा वायु ऊर्जाको उपयोग गर्ने सरकारको योजना छ ।

श्रोत : ऊर्जा खबर, २०७७/१२/२९

६ महिनामा सेती नदीको प्रगति ३५ प्रतिशत, विद्युत उत्पादन १ वर्ष धकेलिने

काठमाडौं । कास्कीको माछापुच्छ्रे गाउँपालिकामा निर्माणाधीन २५ मेगावाटको सेती नदी जलविद्युत आयोजनाको निर्माण ३५ प्रतिशत पूरा भएको छ । प्रवर्द्धक भिजन लुम्बिनी ऊर्जा कम्पनीले ६ महिनाअघि सुरु भएको आयोजनाको निर्माण तीव्र गतिमा अघि बढेको हो ।

अहिले बाँध, पाइप लाइन र विद्युतगृहका संरचनाको निर्माण धमाधम भइरहेको आयोजना प्रमुख लेखनाथ पाण्डेले बताए । उनका अनुसार बाँध क्षेत्रमा 'इन्टेक' र 'सेटलिड बेसिन' निर्माण भइरहेको छ ।

आयोजनाको ६.२ किलोमिटर लामो पाइप बिछ्याउन जग खन्ने काम भइरहेको पनि उनले बताए । 'पाइप राख्ने २ किलोमिटर लाइन खनेर सकियो,' उनले ऊर्जा खबरसँग भने, 'विद्युतगृहको जग पनि तयार हुँदैछ ।'

विद्युतगृहबाट विद्युत उत्पादन भई निकास हुने पानी फेरि नदीमा खसाल्ने टेलरेस पाइप लाइन निर्माण गर्नसमेत काम भइरहेको छ । कोरोना (कोभिड-१९) महामारीका कारण केही समय निर्माण प्रभावित भए पनि अहिले गति लिएको पाण्डेले जानकारी दिए ।

नेपाल विद्युत प्राधिकरणले दिएको तालिकाअनुसार यो आयोजनाबाट २०७९ साल भदौदेखि विद्युत उत्पादन सुरु गर्ने लक्ष्य थियो । सरकारले कोरोना महामारीका कारण ढिलो भएका आयोजनाको निर्माण अवधि १ वर्ष थप गरिदिएकाले अब २०८० साल भदौदेखि विद्युत उत्पादन सुरु गर्ने नयाँ तालिका पाएको कम्पनीले जनाएको छ ।

आयोजना सम्पन्न भएपछि उत्पादन हुने विद्युत विद्युतगृहदेखि ५ किलोमिटर दुरीको लाहाचाेक सबस्टेसनमा जोडिनेछ । आयोजना सम्पन्न गर्न ५ अर्ब रुपैयाँ लागत अनुमान गरिएको छ । आयोजनामा एनएमबी बैंकको अगुवाईमा कर्मचारी संचय कोष र कृषि विकास बैंकले ७० प्रतिशत ऋण लगानी गरेका छन् ।

एनएमबीले २ अर्ब २० करोड, कर्मचारी संचय कोषले ८० करोड र कृषि विकास बैंकले ५० करोड रुपैयाँ ऋण लगानी गरेका छन् । बाँकी ३० प्रतिशत अर्थात् १ अर्ब ५० करोड रुपैयाँ स्वपुँजी लगानी छ ।

विद्युत प्राधिकरणले यो आयोजनाको विद्युत हिउँदमा प्रतियुनिट ८.४० रुपैयाँ र बर्खाभा ४.८० रुपैयाँमा किन्ने गर्ने गरी विद्युत खरिद सम्झौता (पिपिए) गरेको छ । कम्पनीले सबस्टेसनसम्म आवश्यक प्रसारण लाइनको निर्माण प्रक्रिया पनि अघि बढाएको छ । प्रसारण लाइनको अध्ययन पूरा भइसकेको छ । अहिले डिजाइनको काम भइरहेको कम्पनीले जनाएको छ ।

श्रोत : गोरखापत्र, २०७७/१२/२९

आधा दशकसम्म पनि बनेन डीपीआर

जलाशययुक्त नलगाड आयोजना (४१७ मेगावाट)को डीपीआर बन्नै आधा दशक बितिसक्दा पनि हालसम्म निर्माण हुनसकेको छैन । ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालयले यसको म्याद परामर्शदाता कम्पनी स्मेकले भनेबमोजिम थप गरे पनि थपिएको अवधिभित्र पूरा हुने सङ्केत देखिएको छैन ।

परामर्शदाता कम्पनी स्मेकतर्फका आयोजना प्रमुख बाबुराम भारद्वाजले सेप्टेम्बरमा सक्ने भनेर म्याद थप भएकामा अहिले विभिन्न उत्खनन-परीक्षण कार्य धमाधम भइरहेको बताउनुभयो । सन् २०१६ मा अस्ट्रेलियन कम्पनी स्मेक, अस्ट्रेलियाको एमडब्लूएच र नेपालको उदय जेभी (संयुक्त उपक्रम)ले नलगाड (४१७ मेगावाट)को विस्तृत अध्ययन, टेन्डर डकुमेन्ट तयारी र डीपीआर बनाउने ठेक्का पाएको थियो ।

अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले परामर्शदाता छनोट प्रक्रियामा भ्रष्टाचार गरेको भन्दै २०७३ चैत २० गते विशेष अदालतमा मुद्दा दायर गरेको थियो । सन् २०१६ मा तीन वर्षमा डीपीआर सक्नेगरी नलगाड जलविद्युत् कम्पनी र स्मेक, एमडब्लूएच जेभी उदयबीच सम्झौता भएको थियो । यसअघि डीपीआरकर्ताको मागअनुसार सन् २०१९ अगस्टमा पहिलो पटक तीन महिना र अगस्टदेखि मे २०२० सम्म नौ महिना दोस्रो पटक डीपीआरको समयावधि थप भएको थियो ।

कर्णाली प्रदेशकै भविष्यसँग जोडिएको आयोजनाका रूपमा हेरिएको नलगाडको लगानीको टुङ्गो भने अहिलेसम्म लागिसकेको छैन । जापान अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग नियोग (जाइका)ले यसमा चासो देखाएको छ । सन् २०१२ को मूल्य (एक अमेरिकी डलर बराबर ८७ रुपियाँ हुँदा)अनुसार आयोजनाको अनुमानित लागत एक खर्ब आठ अर्ब २६ करोड रुपियाँ छ । यसको प्रतिकिलोवाट लागत एक हजार आठ सय अमेरिकी डलर पर्ने सन् २०१२ को अध्ययनले देखाएको थियो । त्यतिबेला अध्ययन हुँदा यसको जडित क्षमता ४१० मेगावाट भनिएको थियो । जलाशययुक्त आयोजना भएकाले ४१ करोड ९६ लाख घनमिटर पानी जम्मा पार्ने पोखरी बनाउनुपर्ने छ । त्यस्तै चार सय केभीको ११२ किलोमिटर डबल सर्किट प्रसारण लाइन बाँकेको कोहलपुर सबस्टेसनसम्म बनाउनुपर्ने भएकाले यो आयोजना महँगो हुने भएको हो । यसबाट उत्पादन भएको बिजुली उपभोक्ताकहाँ पुग्दा प्रतियुनिट औसत १६ रुपियाँ नौ पैसा पर्ने अध्ययनले देखाएको छ ।

नलगाड जलविद्युत् निर्माण भएमा यसले कुल वार्षिक ऊर्जा एक अर्ब ४० करोड युनिट उत्पादन गर्नसक्छ । यसमध्ये सुक्खायामको ऊर्जा ६३ करोड ४२ लाख युनिट छ । नलगाड नगरपालिका-७, दल्लीमा विद्युत् गृह र बारेकोट गाउँपालिका-८, अँधेरी खोलामा आयोजनाको प्रस्तावित बाँधस्थल छ ।

नलगाड नगरपालिकास्थित नलगाड खोला र ठूलीगढीको दोभान नजिकै भूमिगत विद्युत् गृह निर्माण गर्ने प्रस्ताव

छ । बारेकोटको अँधेरी खोलादेखि दल्लीसम्म ८.५ किमी लामो मुख्य सुरुङ र दुईखि तीन किलोमिटरसम्मका तीनवटा सहायक सुरुङ बनाउनुपर्छ । पाँच सय मिटर लम्बाइ र २४८ मिटर अग्लो बाँध बन्नेछ ।

श्रोत : गोरखापत्र, २०७७/१२/२९

सबस्टेशन अन्तिम चरणमा, लाइन विस्तार गर्न १५ हजार रुख काट्नुपर्ने

नेपाल सरकारको लगानी बन्न लागेको न्यु बुटवल बर्दघाट २२० केवि प्रसारण लाइनको क्षेत्रमा स्थानीय सामुदायिक बनका १५ हजार रुख काटिने भएका छन् ।

पश्चिम नवलपरासीको सुनवल बडेरा मा निर्माणाधीन २२० केवि प्रसारण लाइनको सबस्टेशनको निर्माणको काम अन्तिम चरणमा पुगेको र दोस्रो चरणमा बडेरादेखि बर्दघाटसम्मको विद्युत् प्रसारण लाइन विस्तारका लागि विद्युत् लाइन विस्तार हुने क्षेत्रमा ठूलो संख्यामा रुख काटिने भएको न्यु बुटवल बर्दघाट २२० केभी प्रसारण लाइन एवं सबस्टेशन परियोजनाका सूचना अधिकृत अशोक पोखरेलले बताउनुभयो ।

पोखरेलका अनुसार सुनवल नगरपालिकाको वार्ड नम्बर १२ बडेरा मा निर्माण अन्तिम चरणमा पुगेको न्यु बुटवल बर्दघाट २२० केभी प्रसारण लाइनको सबस्टेशनबाट विद्युत् लाइन बर्दघाटको विद्युत् केन्द्रसम्म पुर्याउन पूर्वपश्चिम राजमार्गको उत्तरतर्फको चुरे पहाडको फेदीबाट प्रसारण लाइन लगिने गरी योजना बनाइएको छ । यो प्रसारण लाइन लैजाने क्षेत्रमा अधिकांश सामुदायिक बन रहेको र सो क्षेत्रबाट १५ हजार ठूला रुख काटिने भएको हो । यो प्रसारण लाइन सुनवल नगरपालिकाको बर्दगोरिया, सरावल गाउँपालिकाको वार्ड नम्बर १, २, बर्दघाट नगरपालिकाको वार्ड नम्बर २, ४, ५, एवं १० हुँदै बर्दघाटको विद्युत्मा पुग्ने गरि योजना पास भएको बताइएको छ । यो प्रसारण लाइन विस्तार गरिने क्षेत्रमा चिसापानी सामुदायिक बन, बडेरा सामुदायिक बन, बाबा बर्दगोरिया सामुदायिक बन, भगवती सामुदायिक बन, कोटईदेखि सामुदायिक बन, डम्बरभार सामुदायिक बन लगायतका सामुदायिक बन क्षेत्र पर्नेछ भने यी क्षेत्रबाट साना लाथाहरु छाडेर १५ हजार ठूला रुख काट्नुपर्ने भएको बताइएको छ । सुनवलदेखि बर्दघाट सबस्टेशन सम्मको २१ किलोमिटरको दूरी पार गरि प्रसारण लाइन बन्ने छ । प्रसारण लाइन विस्तारको क्षेत्रमा कटान गर्नुपर्ने रुखको गणना सकिएको छ । यो प्रसारण लाइन नेपाल सरकारको करिब ६५ करोड रुपियाँको लगानीमा बन्न लागेको बताइएको छ ।

यो प्रसारण लाइन परियोजनाको निर्माणको ठेक्का पावर चाईना सेप्को वान ईलेक्ट्रिक पावर कन्सट्रक्सन कम्पनीले पाएको छ । यो परियोजना आर्थिक वर्ष २०७८-७९ भित्र निर्माणकार्य सकिने गरि सम्झौता भएको बताइएको छ । सुनवलदेखि बर्दघाट सबस्टेशन सम्मको २१ किलोमिटरको दूरी पार गरी बन्न लागेको प्रसारण लाइनमा ६० वटा टावर बन्नेछन् ।

यो सबस्टेशन एवं प्रसारण लाइन बनिसकेपछि कालिडण्डकी बेसिनबाट आउने विद्युत् राष्ट्रिय प्रसारण लाइनमा

जोडिदा नवलपरासी, बुटवल भैरहवा लगायतका क्षेत्रमा विद्युत् प्रसारणको काम सहज हुनेछ । औधोगिक क्षेत्रको रुपमा विकास भइरहेको पश्चिम नवलपरासीको भुमहीदेखि बाईपास रोड हुँदै भैरहवासम्मको क्षेत्रमा उद्योग प्रयोजनको विद्युत कम क्षमताको रहेका कारण उद्योगको संचालनमा समस्या भइरहेको अवस्थामा यो समस्या यो परियोजनाले समाधान गर्ने बताइएको छ ।

श्रोत : गोरखापत्र, २०७७/१२/३०

‘सरकारको लगानी र जनताको सेयरमा परियोजना निर्माण हुन्छ’

उर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइमन्त्री टोपबहादुर रायमाझीले अर्घाखाँची र प्युठानको सिमानामा पर्ने २८१.४ मेघावाट विद्युत् क्षमता भएको नौमुरे बह्रउद्देश्यीय परियोजनाको काम चाँडै सुरु हुने बताउनुभएको छ । अर्घाखाँचीको शीतगङ्गा-७, तामातालमा आइतबार नौमुरे जलविद्युत् परियोजनाको कार्यालय उद्घाटन गर्नुहुँदै मन्त्री रायमाझीले सो परियोजना नेपाल सरकारको लगानी र जनताको सेयरमा निर्माण हुने उहाँले बताउनुभयो । उहाँले भन्नुभयो, “नौमुरे अघि बढ्छ, अब कसैले रोक्न सक्दैन । ” देशको समृद्धिको आधारमध्ये नौमुरे पनि एक महत्त्वपूर्ण परियोजना भएकाले सरकारले यसलाई प्राथमिकतापूर्वक अघि बढाउने उहाँको भनाइ छ । मन्त्री रायमाझीले यो परियोजना सम्पन्न हुँदा धेरैलाई रोजगारी मिल्ने र देशले एक वर्षमा १३ अर्ब रुपियाँ आम्दानी गर्नसक्ने बताउनुभयो । उहाँले नौमुरे जलाशययुक्त परियोजना भएकाले यसबाट विद्युत् उत्पादनका साथै कृषि, पर्यटन र सिँचाइमा समेत उल्लेख्य उपलब्धि हासिल गर्न सकिने उल्लेख गर्नुभयो । परियोजनाका इन्जिनियर शङ्करप्रसाद साउदले नौमुरेको डीपीआर अन्तिम चरणमा पुगेसँगै निर्माणको प्रारम्भिक काम अघि बढाउन कार्यालय स्थापना गरिएको जानकारी दिनुभयो । विद्युत् विकास विभागले गरेको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदनअनुसार कम्तीमा छ वर्षभित्र निर्माण सम्पन्न गर्न सकिने भनिएको यो आयोजनाको लागत एक खर्ब छ अर्ब रुपियाँ अनुमान गरिएको छ । नौमुरे पटकपटकचर्चामा आए पनि यसको काम अघि बढ्न सकेको थिएन । यहाँ कार्यालय स्थापना भएसँगै नौमुरे परियोजना बन्नेमा स्थानीयवासी आशावादी भएका छन् ।

श्रोत : गोरखापत्र, २०७८/१/१

वैशाखभित्रै ७६ मेगावाट विद्युत्

चरीकोट (दोलखा), वैशाख १ गते । नयाँ वर्ष २०७८ का अवसरमा माथिल्लो तामाकोसी जलविद्युत् आयोजनाले देशवासीलाई उपहारस्वरूप ७६ मेगावाट विद्युत् दिने भएको छ ।

१० वर्षदेखि दोलखाको विगु गाउँपालिका-१ लामाबगरमा स्वदेशी लगानीमा निर्माणाधीन ४५६ मेगावाटको आयोजनाले वैशाखभित्र पहिलो युनिटबाट ७६ मेगावाट विद्युत् उत्पादन थाल्ने बताइएको छ । हाल आयोजनाको मुख्य निर्माणअन्तर्गत बाँध, इन्टेक, मुख्य सुरुङ, टेलरेस सुरुङ, विद्युत् गृहलगायतका सिभिल संरचनाको निर्माण सम्पन्न भइसकेको आयोजनाका प्रवक्ता डा. गणेश न्यौपानेले जानकारी दिनुभयो ।

उहाँका अनुसार जलाशय र बालुवा थिग्राउने पोखरीमा पानी भरी बाँध, इन्टेकलगायतका सिभिल संरचना र त्यहाँ जडान गरिएका गेट, स्टपलग जस्ता हाइड्रो मेकानिकल उपकरणको समेत प्राविधिक परीक्षण सम्पन्न भइसकेको छ । त्यस्तै बाँध, सुरुङ, प्रसारण लाइन, सबस्टेसनलगायत संरचनाका सिभिल र मेकानिकलतर्फका सानासाना काम भइरहेको र माथिल्लो ठाडो सुरुङ र तल्लो ठाडो सुरुङ बीच भागमा राखिएको अन्तिम पेनस्टक पाइपको जडान कार्य भइरहेको छ । पाइपको ज्वाइन्टमा वेल्डिङ, त्यसको परीक्षण र पेन्टिङको काम आगामी वैशाखको १० गतेसम्म सम्पन्न गर्ने लक्ष्य रहेको जनाइएको छ । हाल हाइड्रो मेकानिकलतर्फका केही गेट र पेनस्टक पाइपसँग सम्बन्धित केही कङ्क्रिटिङको काम मात्रै बाँकी रहेको र सो काम भइरहेको छ ।

यी सबै काम वैशाख १५ गतेसम्म सम्पन्न गरेपछि मुख्य सुरुङमा पानी हाली प्राविधिक परीक्षण गर्ने लक्ष्य तय गरेको प्रवक्ता न्यौपानेले बताउनुभयो । पानी भर्ने क्रममा सिभिल र हाइड्रो मेकानिकल संरचनामा कुनै जटिल समस्या नआएमा सातदेखि नौ दिनभित्र परीक्षण कार्य सम्पन्न गरिने बताउँदै उहाँले भन्नुभयो, मुख्य सुरुङ र पेनस्टकमा जम्मा भएको पानीले भूमिगत विद्युत्गृहमा जडान गरिएका छवटा टर्वाइन र छवटा जेनेरेटरको क्रमैसँग परीक्षण र कमिसनिङ प्रारम्भ हुनेछ ।

यसक्रममा पहिलो युनिटबाट २०७८ वैशाख महिनाभित्रै विद्युत् उत्पादन सुरु हुने प्रवक्ता न्यौपानेले जानकारी दिनुभयो । आयोजनामा ७६÷७६ मेगावाटका छवटा युनिट छन् । पहिलो युनिटबाट विद्युत् उत्पादन भएपछि बाँकी युनिटहरूबाट क्रमशः विद्युत् उत्पादन हुने उल्लेख गर्दै उहाँले चालू आर्थिक वर्षभित्र सम्पूर्ण निर्माण सम्पन्न गरी ४५६ मेगावाट नै विद्युत् उत्पादन हुनेमा आशावादी रहेको बताउनुभयो ।

२०७२ को विनाशकारी भूकम्प र त्यसपछिका पराकम्पन एवं बाढीपहिरोले पुऱ्याएको क्षति तथा अवरोध, मधेस आन्दोलनका कारण निर्माण सामग्री ढुवानी र इन्धन आपूर्तिमा आएको समस्या, डिजाइन परिवर्तन, हाइड्रो

मेकानिकल लट-२ ठेकेदारको कमजोर कार्यसम्पादनलगायतले आयोजना निर्माणमा ढिलाइ भएको थियो । भूकम्पले गर्दा झन्डै दुई वर्ष काम रोकिएको, बाँधस्थलतर्फ जाने सुरुडमार्ग बनाउनु परेको, केही संरचनाको डिजाइन हेरफेरलगायतले आयोजना निर्माणमा केही ढिलाइ भएको कम्पनीका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत विज्ञानप्रसाद श्रेष्ठले बताउनुभयो ।

८२२ मिटर हेड र दैनिक पिकिङ रन अफ द रिभर प्रकृतिको यो आयोजना सबैभन्दा सुकखा मौसममा समेत साढे चार घण्टासम्म पूर्ण क्षमतामा सञ्चालन गर्न सकिन्छ । २०६७ भदौबाट मुख्य सिभिल निर्माण कार्यको सुरुवात गरिएको यस आयोजना ठेकेदार कम्पनीको ढिलाइ, भूकम्प, नाकाबन्दी र अमेरिकी डलरको मूल्य वृद्धि, बजार मूल्य र समय लम्बिँदा हुने ब्याज, प्रशासनिक खर्चलगायतका कारण ब्याजसहित ४९ अर्ब रुपियाँको अनुमानित लागत रहेको आयोजनाको लागत बढेर ब्याजसहित ८४ अर्ब रुपियाँ पुग्ने अनुमान छ ।

श्रोत : अनलाइन खबर, २०७८/१/२

भारतबाट प्रतिस्पर्धी दरमा विजुली किन्न प्राधिकरणलाई स्वीकृति

२ वैशाख, काठमाडौं । नेपाल विद्युत प्राधिकरणले भारतीय ऊर्जा बजारबाट विद्युत खरिद गरी आयात गर्न स्वीकृति पाएको छ । भारतको ऊर्जा मन्त्रालयले ऊर्जा एक्सचेन्ज मार्केटबाट विद्युत खरिद गरी आयात गर्न सक्ने गरी स्वीकृति दिइएको जानकारी प्राधिकरणलाई बुधबार दिएको छ ।

अब प्राधिकरण भारतीय पावर एक्सचेन्ज मार्केटको सदस्य बनेकाले यो नेपालको ऊर्जा विकासको लागि एउटा महत्वपूर्ण कोङ्क्रेट भएको प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशक हितेन्द्रदेव शाक्यले बताए ।

‘कसैको हस्तक्षेपविना बजारले निर्धारण गरेको प्रतिस्पर्धी दरमा आवश्यकताअनुसार विद्युत खरिद गरी आयात गर्न सकिने भएकाले दुई मुलुकबीचको विद्युत व्यापारका लागि यसको ऐतिहासिक महत्व रहेको छ’, शाक्यले भने, ‘ऊर्जा एक्सचेन्ज मार्केटमा नेपालले पहुँच पाएकाले भारत हुँदै बंगलादेशसम्मको विद्युत व्यापारका लागि अर्को स्टेपसमेत खुल्ला भएको छ ।’

प्राधिकरणले नेपालमा खपत गरेर बढी भएको विद्युत बिक्रीको स्वीकृतिका लागि भारतमा प्रस्ताव पठाएको छ । प्राधिकरणले पहिलो चरणमा ४५६ मेगावाटको माथिल्लो तामाकोसी र ४५ मेगावाटको भोटेकोसी आयोजनाबाट विद्युत बर्षाको समयमा उत्पादन हुने बिजुली बिक्रीका लागि भारतसमक्ष प्रस्ताव गरिएको कार्यकारी निर्देशक शाक्यले बताए ।

‘भारतीय ऊर्जा बजारमा विद्युत खरिद र बिक्रीका लागि प्रस्ताव गरेका थियौं, खरिदको स्वीकृति पाएको छौं भने बिक्रीका लागि माग भएको थप आवश्यक कागजात पठाएका छौं’, शाक्यले भने ।

‘सुक्खा मौसम र पानी नपरेका कारण खोलामा पानीको वहाव घट्दा प्राधिकरण र निजी क्षेत्रको विद्युत उत्पादन उल्लेख्य मात्रामा घटेकाले विद्युत माग र आपूर्तिको व्यवस्थापनमा चाप परेको छ, भारतीय ऊर्जा बजारबाट विद्युत खरिद गर्न स्वीकृति पाएकाले तत्काल करिब ३० मेगावाट खरिदको प्रक्रिया अगाडि बढाएका छौं, त्यति विद्युत ल्याउन सक्यौं भने आपूर्ति व्यवस्थापन गर्न सकिन्छ ।’

प्राधिकरणले अहिलेसम्म एनटीपीसी विद्युत निगम लिमिटेड (एनभीभीएन), पावर ट्रेड कम्पनी -पिटिसी) र बिहार, उत्तर प्रदेश र उत्तराखण्ड राज्य सरकारका वितरण कम्पनीहरूसँग विद्युत खरिद गर्दै आएको छ । अब भारतीय बजारबाट सोझै आवश्यकताअनुसार विद्युत खरिद गरी आयात गर्न सकिने शाक्यले बताए ।

यस वर्ष पानी पनि नपरेको र प्रदुषणलगायतका कारणले हिउँ पनि नपग्लिएकाले वैशाख सुरु हुँदासमेत खोलामा पानीको वहाव बढ्न सकेको छैन । यसले गर्दा नदी प्रवाही (आरओआर) र अर्धजलाशययुक्त जलविद्युत आयोजनाहरूबाट विद्युत उत्पादन घटेको छ ।

विद्युतको माग बढेको तर आन्तरिक उत्पादन घटेका कारण आपूर्तिका लागि भारतबाट थप विद्युत आयात गर्नु पर्ने बाध्यात्मक अवस्था सिर्जना भएको कार्यकारी निर्देशक शाक्यले प्रष्ट पारे । विगत वर्षहरूमा चैतको अन्तिमबाट खोलामा पानीको वहाव बृद्धि भई विद्युत उत्पादन बढ्ने गरेको थियो ।

तर यो वर्ष पानी नबढ्दा प्राधिकरणको स्वामित्वमा रहेका १४४ मेगावाटको कालीगण्डकी, ७० मेगावाटको मध्यमरुयाडदी, ७९ मेगावाटको मरुयाडदी लगायतका विद्युतगृहहरूको उत्पादन बढ्न सकेको छैन ।

विद्युत माग र आपूर्तिमा चाप परेपछि ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्री टोपबहादुर रायमाझीले बुधबार स्यूचाटारस्थित भार प्रेषण केन्द्रमा गई प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशक शाक्य, वितरण तथा ग्राहक सेवा निर्देशनालयका उपकार्यकारी निर्देशक हरराज न्यौपाने, प्रसारण निर्देशनालयका प्रमुख दीर्घायुकुमार श्रेष्ठलगायतका अधिकारीहरूसँग छलफल गरेका छन् । प्राधिकरण सञ्चालक समितिका अध्यक्ष समेत रहेका रायमाझीले उपभोक्तालाई लोडसेडिङ नहुने गरी आवश्यक व्यवस्थापन गर्न निर्देशन दिए ।

प्राधिकरणको तथ्याङ्कअनुसार चैतमा प्राधिकरणका आरओआर र अर्धजलाशययुक्त विद्युतगृहबाट औसतमा दुई सय मेगावाट, जलाशययुक्त कुलेखानीबाट ६० मेगावाट र निजी क्षेत्रका विद्युतगृहहरूबाट २०० मेगावाट विद्युत उत्पादन भएको छ भने भारतबाट ७१० मेगावाट आयात गरिएको छ । प्रणालीमा विद्युतको उच्चतम माग १४६३ मेगावाट, औसत माग ११५० मेगावाट पुगेको छ ।

यो माग पूर्ति गर्न प्राधिकरणका विद्युत गृहहरूबाट अधिकतम ३४० मेगावाट, कुलेखानीबाट १०३ मेगावाट, निजी क्षेत्रका विद्युत गृहहरूबाट २०० मेगावाट र भारतबाट अधिकतम ७८० मेगावाट आयात गरिएको छ ।

धनुषाको ढल्केबर पूर्वतर्फ विद्युत आपूर्तिका लागि समस्या छैन । ढल्केबर पश्चिम बाँकेको कोहलपूरसम्म विद्युतको माग अधिक रहेको तर प्रसारण तथा वितरण पूर्वाधार पनि पर्याप्त नरहेकाले आपूर्तिमा समस्या छ । ढल्केबरबाट रौतहटको चन्द्रनिगाहापुरसम्म हाल रहेको १३२ केभी प्रसारण लाइनमार्फत करिब २०० मेगावाट मात्रै विद्युत प्रवाह हुन सक्छ ।

प्राधिकरणले अहिले सबैभन्दा धेरै ढल्केबर-मुजफ्फपुर प्रसारण लाइनमार्फत विद्युत आयात गरिरहेको छ । प्राधिकरण र भारतीय कम्पनी एनटिपिसी विद्युत निगम लिमिटेड (एनभीभीएन)बीच ढल्केबर-मुजफ्फपुर प्रसारण लाइनमार्फत जुलाई-नोभेम्बरमा २५० मेगावाटसम्म, डिसेम्बर-अप्रिलमा ३५० मेगावाटसम्म र मे-जुनमा २०० मेगावाटसम्म विद्युत खरिद बिक्री (पीपीए) सम्झौता भएको छ । पिपिएको म्याद ३० जुन २०२१सम्म रहेको छ ।

वैशाखको अन्तिमबाट ४५६ मेगावाटको माथिल्लो तामाकोसीको एउटा युनिटबाट ७६ मेगावाट विद्युत उत्पादन सुरु हुने भएकाले माग र आपूर्तिको व्यवस्थापन गर्न केही सजिलो हुने प्राधिकरणको विश्वास छ ।

श्रोत : जागरिक, २०७८/१/२

विद्युतीय चार्जिङ स्टेसन बनाउन ठेक्का सम्झौता

सात प्रदेशका विभिन्न ५० स्थानमा विद्युतीय सवारी साधनको चार्जिङ स्टेसनको आपूर्ति, जडान, परीक्षण, सञ्चालन र मर्मतसम्भारका लागि ठेक्का सम्झौता भएको छ। नेपाल विद्युत् प्राधिकरणको विद्युतीय सवारी चार्जिङ पूर्वाधार विकास आयोजना र अन्तराष्ट्रिय टेन्डरबाट छनोट भएको वाडवाड डिजिटल इनर्जी कर्पोरसन लिमिटेड, जियाङ्सु, चीनबीच मंगलबार ३७ करोड ७९ लाख ५५ हजार रूपैयाँमा (करबाहेक) ठेक्का सम्झौता भएको हो। एसियाली विकास बैंकको सहयोगमा निर्माण गर्न लागिएको चार्जिङ स्टेसन एक वर्षभित्रमा सक्ने गरी ठेक्का सम्झौता गरिएको छ।

सञ्चालनमा आएको ५ वर्षसम्म चार्जिङ स्टेसनको मर्मतसम्भार ठेकेदार कम्पनीले नै गर्ने व्यवस्था गरिएको प्राधिकरणका प्रवक्ता मदन तिमिसिनाले बताए। उनले हरेक चार्जिङ स्टेसनमा १४२ किलोवाट क्षमताको चार्जर, त्यसमा विद्युत् आपूर्तिका लागि ५० केभिएको ट्रान्सफर्मर, अनलाइन बिलिड प्रणालीको जडान गरिने जानकारी दिए।

चार्जिङ स्टेसनमा छिटो चार्ज गर्न मिल्ने ६०-६० किलोवाटका डिसी र २२ किलोवाटका एसी चार्जरहरू राखिने छन्। यसबाट ठूला बससहित तीनवटा सवारी साधनले एक साथ चार्ज गर्न सकिने छ। तीन सयभन्दा बढी चार्जरलाई सेवा दिन सक्ने गरी प्राधिकरणको डाटा सेन्टरमा चार्जिङ स्टेसनको सफ्टवेयर राखिने छ। ५० वटै स्टेसनको कन्ट्रोल काठमाडौँबाट हुनेछ। सवारी साधनको चार्ज गरिसकेपछि ग्राहकले क्युआर कोड र मोवाइल एपमार्फत बिलको भुक्तानी गर्न सक्नेछन्।

चार्जिङ स्टेसन मुख्य राजमार्ग, बसपार्क र ठूला सहरहरूमा राखिने छन्। काठमाडौँ उपत्यकामा ७ वटा चार्जिङ स्टेसन राखिने छन्। प्रदेश १ मा झापाको दमक, भद्रपुर, कन्काई, मोरङको विराटनगर र सुनसरीको इटहरीमा गरी ५ वटा चार्जिङ स्टेसन रहने छन्। प्रदेश २ को पर्साको वीरगन्ज, बाराको सिमरा, रौतहटको चन्द्रनिगाहापुर, धनुषाको ढल्केबर तथा जनकपुरधाम, महोत्तरीको बर्दिबास र सप्तरीको राजविराज गरी ७ वटा चार्जिङ स्टेसन स्थापना हुनेछन्। बागमती प्रदेशको धादिङको मलेखुमा २, बिपी राजमार्गको सिन्धुलीमा २, मकवानपुरको हेटौँडामा २, चितवनको भरतपुरमा २ तथा मुग्लिन र कुरिनटारमा ४ र काभ्रेको बनेपामा १ वटा गरी १३ वटा चार्जिङ स्टेसन स्थापना हुनेछन्। गण्डकी प्रदेशमा नवलपुर, तनहुँको दमौली, स्याङ्जामा १-१ र कास्कीको पोखरामा ३ गरी ६ वटा चार्जिङ स्टेसन रहनेछन्।

लुम्बिनी प्रदेशमा ८ वटा चार्जिङ स्टेसन रहने छन्। बाँकेको नेपालगन्जमा १, दाङको भालुवाङ र दाङमा १-१, रूपन्देहीको बुटवलमा १, नवलपरासीको बर्दघाट र सुनवलमा २ गरी ८ वटा चार्जिङ स्टेसन रहने छन्।

कर्णाली प्रदेशमा सुर्खेतमा १ र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा ३ वटा चार्जिङ् स्टेशन रहने छन्। कञ्चनपुरको महेन्द्रनगर, कैलालीको धनगढी र डडेल्धुरामा १-१ गरी सुदूरपश्चिममा ३ वटा चार्जिङ् स्टेशन रहनेछन्।

श्रोत : क्यापिटल नेपाल, २०७८/१/२

सुपरदोर्दी आयोजनाको सुरुङ 'ब्रेक थ्रु', पुसदेखि ५४ मेगावाट बिजुली उत्पादन हुने

काठमाडौं । निजी लगानीमा निर्माणधीन ५४ मेगावाट सुपरदोर्दी 'ख' जलविद्युत आयोजनाको मुख्य सुरुङको काम सकिएको छ । आयोजनाको सुरुङ खन्ने काम मंगलबार साँझ सकिएको हो । १० किलोमिटर लामो भूमिगत इनकलाइन्ड सुरुङ ४६३ मिटर लामो र ४८डिग्री को स्लोप मा खनिएको छ ।

मुल सुरुङ ब्रेक थ्रु भएको पिपुल्स हाइड्रोपावर कम्पनी लिमिटेडका निर्देशक अर्जुन गौतमले बताए । उनले आयोजनाको ८० प्रतिशत काम पुरा भएको जानकारी दिए । आयोजनाबाट आगामी पुससम्म बिजुली उत्पादनको लक्ष्य लिएको गौतमले बताए । आयोजना लमजुङ जिल्लाको दोर्दी गाउँपालिका ६ ढोडेनीमा निर्माण भइरहेको छ ।

सुपरदोर्दी दोर्दी कोरिडोरकै सबैभन्दा ठूलो जलविद्युत आयोजना हो । यसअघि आउँदो भदौसम्म निर्माण सम्पन्न गरी उत्पादन हुने बिजुली राष्ट्रिय प्रसारण लाइनमा जोडिने लक्ष्य कम्पनीले लिएकोमा पुसमा पुगेको छ । आयोजनाको १०.३ किलोमिटर लामो सुरुङ रहेको छ । सुरुङको काम लगभग सकिएको उनले सुनाए । यस्तै विद्युतगृहको काम पनि जारी रहेको र एउटा लेभलमा आइसकेको छ ।

कोरोना बाढी र कोरोना महामारीले आयोजनाको काममा ढिलाइ भएको गौतमको भनाई छ । यसअघि ४९.६ मेगावाटमा आयोजनाको डिजाइन गरिएको थियो । पछि क्षमता बढाएर ५४ मेगावाट पुर्याइएको हो । बाँकी ४ मेगावाटका लागि पनि लगानी जुटेको छ । आयोजना बनाउन ८ अर्ब ८० करोड रुपैयाँ अनुमानित लागत रहेको छ ।

आयोजनामा सानिमा बैंकको अगुवाइमा नौ बैंकले ऋण लगानी गरेका छ । ७० प्रतिशत ऋण लगानी र बाँकी प्रवर्द्धकको लगानीमा निर्माण हुँदै आएको छ । बैंकको ५ अर्ब ८० करोड रुपैयाँ ऋण लगानी रहेको छ । बाँकी ३ अर्ब रुपैयाँ संस्थापकको लगानी छ । आयोजनाबाट २०७५ भित्रै व्यावसायिक बिजुली उत्पादन मिति रहेकामा पछिल्लो समय भूकम्प, बाढी र कारोना महामारीले आयोजना पछि धकेलिएको कम्पनीले जनाएको छ ।

श्रोत : क्यापिटल नेपाल, २०७८/१/२

प्रधानमन्त्रीले भने-माथिल्लो तामाकोसीमा दैनिक ५ करोड नोक्सान भइरहेको छ, ढिलाइ गर्नेबाट क्षतिपूर्ति लिन्छौं

काठमाडौं । प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले माथिल्लो तामाकोसी जलविद्युत् आयोजना निर्माणमा अस्वाभाविक रुपमा ढिलाइ भइरहेको बताएका छन ।

प्रधानमन्त्री ओलीले काममा व्यवधान खडा गर्ने र ढिलासुस्ती गर्नेबाट क्षतिपूर्ति लिइने स्पष्ट पारेका छन। “हामीलाई काममा विलम्ब स्वीकार्य छैन, यस्तो कार्यमा संलग्न देशभित्रका हुन् वा देश बाहिरका, तिनीहरुबाट क्षतिपूर्ति लिन्छौं”, उनले भने ।

तामाकोसी आयोजनामा निर्माण कम्पनीले सामान्य समस्या देखाएर ढिलासुस्ती गरिरहेको तथा हरेक दिन ५ करोड रुपैयाँ नोक्सान भइरहेको उनको भनाइ थियो ।

‘मेरो कित्ता’ कार्यक्रमको बिहीबार राजधानीमा शुभारम्भ गर्दै उनले यस्तो बताएका हुन । वैशाख अन्तिमदेखि आयोजनाको पहिलो युनिटबाट ७६ मेगावाट बिजुली उत्पादन हुँदै छ । आयोजनाबाट असार अन्तिमसम्म ४५६ मेगावाट बिजुली उत्पादन गर्ने लक्ष्य राखिएको छ । रासस

श्रोत : ऊर्जा खबर, २०७८/१/२

८ जनालाई पछि पाउँ एचआइडिसिएलको सिइओमा गौतम

काठमाडौं । सरकारले हाइड्रो इलेक्ट्रिसिटी इन्भेष्टमेन्ट एन्ड डेभलपमेन्ट कम्पनी लिमिटेड (एचआइडिसिएल) को प्रमुख कार्यकारी अधिकृत (सिइओ) मा अर्जुनकुमार गौतमलाई नियुक्ति गर्ने निर्णय गरेको छ । सिइओ सिफारिस समितिले गरेको प्रस्तावअनुसार कम्पनीको बुधबार (बैशाख १ गते) बसेको २२९औं बैठकले गौतमलाई नियुक्ति गरेको हो ।

सिइओ नियुक्तिका लागि ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ सचिव दिनेशकुमार घिमिरेको संयोजकत्वमा लोक सेवा आयोगका सहसचिव तोयनारायण सुवेदी, अर्थ मन्त्रालयका सहसचिव रामप्रसाद घिमिरे, नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठानका अध्यक्ष विनोदकुमार विष्ट र त्रिभुवन विश्वविद्यालयका प्राध्यापक भवानीशंकर आचार्य सम्मिलित समिति गठन गरिएको थियो ।

सिइओका लागि जलविद्युत् क्षेत्रका ९ व्यक्तिले आवेदन दिएका थिए । आवेदकहरूमा कम्पनीकै पूर्वसिइओ छबिराज पोखरेल, झन्डै दुई दशकदेखि जलविद्युत् क्षेत्रमा काम गर्दै आएका कम्पनीकै उपमहाप्रबन्धक अरुण रजौरिया, निजी जलविद्युत् प्रवर्द्धकका तर्फबाट सूर्यप्रसाद अधिकारी, नेपाल विद्युत् प्राधिकरणका पूर्वसञ्चालक सुरज लामिछानेले थिए ।

यस्तै, अन्य आवेदकमा कान्तिपुर इन्जिनियरिङ कलेजका लेक्चरर रामहरि ढकाल, इन्जिनियरहरू डा. भेषराज थापा, विनोद देवकोटा र एचआइडिसिएलका पूर्व सञ्चालक सुधीर जवाली रहेका थिए । आवेदकमध्ये पूर्वसिइओलाई वैकल्पिक उमेदवारका रूपमा सिफारिस गरिएको छ । नवनियुक्त सिइओलाई नियुक्त भएको मितिबाट १५ दिनभित्र कार्यसम्पादन सम्झौता गर्न आउन सूचित गरिएको छ ।

श्रोत : ऊर्जा खबर, २०७८/१/२

एक वर्षमा सय वटा लघुजलविद्युत् आयोजना राष्ट्रिय प्रणालीमा जोडिने

काठमाडौं । सरकारले एक वर्षभित्र देशभर सञ्चालनमा रहेका सय वटा लघुजलविद्युत् आयोजनालाई केन्द्रीय प्रसारण प्रणालीमा जोड्ने भएको छ । प्रणाली सुदृढिकरण तथा दीर्घकालसम्म लघु तथा साना जलविद्युत् आयोजनालाई सञ्चालन गरिरहन विभिन्न जिल्लामा तयार भएका मिनी ग्रिडमार्फत प्रणालीमा आवद्ध गर्ने योजना छ ।

लघु तथा साना जलविद्युत् आयोजना पहिचान गरी ग्रिडमा जोड्ने तथा जुम्ला मिनी ग्रिड निर्माण एवं मिनी ग्रिड गुरुयोजना तयार गर्न नेपाल विद्युत् प्राधिकरण, वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र र एनइए इन्जिनियरिङ कम्पनीबीच समझदारी भएको छ । आगामी आर्थिक वर्षमा जुम्लामा निर्माण भएका ७ वटा लघु तथा साना जलविद्युत् आयोजना मिनी ग्रिडमा आवद्ध गर्ने योजना छ ।

प्राधिकरण, केन्द्र र एनइए इन्जिनियरिङबीच २०७७ चैत ९ गते भएको समझदारी अनुसार जुम्ला मिनी ग्रिड परियोजना कार्यान्वयन साथै १०० वटा सम्भाव्य लघुजलविद्युत् पहिचान गरी ग्रिडमा जोडिनेछ । समझदारीपत्रमा केन्द्रका कार्यकारी निर्देशक मधुसुधन अधिकारी तथा प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशक हितेन्द्रदेव शाक्यले हस्ताक्षर गरेका छन् ।

पटक-पटक विद्युत् आपूर्तिको समस्या झल्दै आएको जुम्ला सदरमुकाममा प्राधिकरणले निर्माण गरेको एउटा साना जलविद्युत् तथा केन्द्रको सहयोगमा निर्मित ६ वटा आयोजना मिनी ग्रिडमा आवद्ध गरिनेछ । यसका लागि विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्न एनइए इन्जिनियरिङ र केन्द्रबीच २०७७ कात्तिक २ गते सम्झौता भएको थियो । मिनीग्रिड निर्माण पश्चात् जुम्ला सदरमुकाममा विद्युत् आपूर्ति सहज हुने अपेक्षा छ ।

सहकार्यबाट काम गर्दा आयोजनाको दिगो सञ्चालन र वितरण प्रणालीको कार्यक्षमतामा वृद्धि हुने केन्द्रका कार्यकारी निर्देशक मधुसुधन अधिकारीले बताए । ‘लघुजलविद्युत् राष्ट्रिय प्रणालीमा आवद्ध गर्ने कामको सुरुवातले साना आयोजनाको दिगो सञ्चालन हुनेछ,’ उनले भने, ‘यसले प्राधिकरणको वितरण प्रणालीको कार्यक्षमता पनि बढाउनेछ ।’ यसबाट विद्युत् आपूर्ति थप विश्वासिलो र भरपर्दो हुने उनको भनाइ छ ।

यसैगरी, प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशक शाक्यले साना आयोजनालाई राष्ट्रिय प्रसारण लाइनमा आवद्ध गर्दा व्यापारिक मोडालिटी (डाइरेक्ट पिपिए वा हाइब्रिड मोडालिटी) मा स्पष्ट हुनुपर्ने बताए । 'स्थानीय तह र उपभोक्तासँग समन्वय गर्दै र ग्रिड कनेक्सनका लागि प्राविधिक सहयोग केन्द्रले गर्नुपर्छ,' उनले भने, 'यसो गर्न उपयुक्त व्यावसायिक प्रस्ताव (बिजिनेस प्रोपोजल) तयार हुनुपर्छ ।' लघुजलविद्युत्लाई ग्रिडमा जोड्न प्राधिकरण सदैव उत्साहित रहेको पनि उनले बताए ।